

## **STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY**

### **w sprawie nowych wyzwań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracujących w kontekście wydłużenia wieku emerytalnego**

Na posiedzeniu 19 maja 2015 r. Rada Ochrony Pracy wysłuchała informacji na temat analizy przyczyn, przebiegu i okoliczności wypadków przy pracy w grupie pracujących w wieku 50+, przygotowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy oraz poddała ją pod dyskusję wraz z informacją na temat nowych wyzwań w ochronie zdrowia pracujących w kontekście chorób przewlekłych i wydłużenia wieku emerytalnego przygotowaną przez Instytut Medycyny Pracy im. J. Nofera.

Z informacji na temat wypadków przy pracy w grupie pracujących 50+ wynika, że wskaźnik częstości wypadków przy pracy, obliczany na 1000 osób pracujących, jest co prawda najwyższy w grupie pracujących w wieku 20-29 lat, lecz także wyraźnie wyższy w grupie wieku 50+. Jednocześnie wypadki przy pracy osób starszych mają poważniejsze konsekwencje, a wskaźnik wypadków śmiertelnych osiąga najwyższą wartość w grupie 55-59 lat. Do śmiertelnych wypadków w grupie pracujących w tym wieku najczęściej dochodzi wśród: kierowców pojazdów, robotników, operatorów pojazdów wolnobieżnych i maszynistów. Ponadto wraz z wiekiem wzrasta średni czas, jakiego poszkodowany potrzebuje, aby odzyskać sprawność po wypadku przy pracy. Wśród przyczyn wypadków przy pracy w tej grupie wiekowej znacznie częściej niż w młodszych grupach występują: nagłe zachorowania, niedyspozycje fizyczne, czy zdenerwowanie lub zmęczenie, związane ze stanem psychofizycznym poszkodowanego.

W informacji na temat nowych wyzwań w zakresie ochrony zdrowia pracowników w kontekście wydłużania wieku emerytalnego i profilaktyki chorób przewlekłych zwrócono uwagę na konieczność wzmocnienia działań chroniących zdrowie zatrudnionych. Wymaga to odpowiednio wczesnej profilaktyki chorób przewlekłych oraz związaną z tym potrzebę dokładnej identyfikacji występujących na stanowiskach pracy czynników uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia, a także uwzględnienia pozazawodowych czynników ryzyka wpływających na pogarszanie się stanu zdrowia. W opracowaniu wskazano na niedostosowanie świadczeń w ramach medycznej opieki profilaktycznej nad pracownikami do potrzeb wynikających z konieczności wsparcia na rynku pracy osób w wieku 50+. Niezbędne jest więc podejmowanie działań dla zachowania przez nich zdolności do pracy.

W czasie dyskusji zwrócono uwagę na źle funkcjonujący system medycyny pracy, który nie realizuje celów, do jakich został stworzony. Dotyczy to, w szczególności, braku udziału lekarzy medycyny pracy w ocenie ryzyka zawodowego i wynikających z niej zaleceń profilaktyki medycznej. Negatywne konsekwencje braku profilaktyki chorób związanych z warunkami pracy przyczyniają się do skracania okresu aktywności zawodowej.

Rada Ochrony Pracy uznaje, że wśród podstawowych wyzwań w zakresie profilaktyki wypadkowej i ochrony zdrowia pracujących w kontekście wydłużania wieku emerytalnego należy uwzględnić:

1. dostosowanie zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej do potrzeb pracujących przez zapewnienie bezpośrednich związków służby medycyny pracy z zakładami pracy oraz odpowiednie rozszerzenie zakresu i częstości badań profilaktycznych,
2. zmianę systemu profilaktyki ochrony zdrowia w kierunku nałożenia na lekarzy medycyny pracy obowiązku monitorowania stanu zdrowia pracowników, u których istnieje ryzyko powstania chorób związanych z warunkami pracy (oznaczałoby to również konieczność zmiany w zasadach finansowania lekarzy medycyny pracy),
3. analizę stanu zdrowia i zdolności do pracy osób w różnych grupach wieku i wykonujących różne zawody, celem właściwego ukierunkowania działań profilaktycznych,
4. wdrażanie w zakładach pracy działań skierowanych na utrzymywanie zdolności do pracy, które powinny obejmować wszystkich pracowników niezależnie od wieku i dotyczyć w szczególności poprawy warunków pracy oraz monitorowania stanu środowiska pracy. Związana z tym jest potrzeba tworzenia i popularyzacji dobrych praktyk w tym zakresie,
5. umożliwienie pracodawcom zwiększenia możliwości finansowania ochrony zdrowia pracowników przez włączenie tych wydatków w koszty uzyskania przychodu.

Ponadto Rada zwraca uwagę na konieczność uwzględniania wymienionych zadań zarówno w obecnie realizowanych, jak i w nowo opracowywanych strategiach, politykach i programach, odnoszących się do ochrony bezpieczeństwa i zdrowia osób pracujących.

PRZEWODNICZĄCA  
Rady Ochrony Pracy

Poseł Izabela Katarzyna Mrzygłocka

Warszawa, 9 czerwca 2015 r.